

Kūrybinės užduotys

Santuoka – šeimos kūrimo pamatas

1. Užduotis. Santuoka kaip regimas ženklas

Remdamasis šiomis sakramentologijos žiniomis apie santuoką parašyk visuomenėje paplitusius tris klaidingus teiginius – mitus apie santuoką kaip sakramentą.

Ko reikia, kad ženklas būtų atpažintas, tinkamai suprastas ir taptų žmogaus gyvenimo dalimi?

Paprastai reikia žinoti, kas ir kodėl paliko ženklą, kad galėtume numanyti, kiek juo galima pasitikėti ir vadovautis. Reikia kalbėti ta pačia ženklių kalba, kad suprastume jų prasmę. Ir, savaime aišku, reikia pačiam patirti ženklą.

Skelbdamas savo mokslą Jėzus dažnai naudojo atpažįstamus matomo pasaulio ženklus, kad supažindintų su Dievo karalystės slėpiniais. Septynioms žmogaus gyvenimo situacijoms Jėzus skyrė išskirtinį dėmesį, dovanodamas ypatingas dovanas – pagalbą per matomus ženklus. Santuokos sakramentas – vienas iš septynių Jėzaus paliktų regimų ženklių, kuriais gaunama Dievo malonė. Sakramentas yra regimasis ženklas, reiškiantis ir teikiantis malonę. Sakramentas ne tik turi prasmę (pvz., Krikštas – moralinį plovimą), bet ir dieviška galia vykdo tai, ką jis reiškia (pvz., Krikštas apvalo žmogų nuo visų nuodėmių). Sakramentinis ženklas (*signum sacramentale*) susideda iš trijų dalykų:

1. *Teikėjas (minister)*, tas, kuris teikia sakramentą; dažniausiai teikėjas yra kunigas, Krikštą gali teikti bet kas, o šventimą – tik vyskupas. Teikėjas privalo ketinti daryti tai, ką daro Bažnyčia. Santuokos sakramentas – vienintelis sakramentas, kurio teikėjai nėra nei kunigas, nei vyskupas, dalyvaujantys apeigose. Santuokos sakramentą vienas kitam teikia sutuoktiniai, pareikšdami sutikimą tuoktis Bažnyčios akivaizdoje.
2. *Materija (materia)*, t. y. medžiaginis, arba apčiuopiamas, elementas: Krikšto atveju materija yra vanduo arba tiksliau – vandens užpylimas ant kaktos. Santuokos sakramento materija yra teisės į savo kūną atidavimas kitam (*ius mutuum in corpora, traditio corporum*). Juk kiekvienas sutuoktinis, būdamas pats sau valdovas, gali visą save – dvasia ir kūnu – atiduoti kitam: jis dovanoja sutuoktiniui teisę disponuoti savo kūnu. Dovanoti galima tik tai, kas niekam kitam nepažadėta, neatiduota. Dvigubas dovanojimas: dovanojimas turi būti abiejų sutuoktinių. Tai būtų galima palyginti su gyvenimo sutarties medžiaga.
3. *Forma (forma)*, t. y. žodžiai, kurie paaiškina, patikslina materijos prasmę: juk materija gali reikšti labai įvairius dalykus (pvz., vanduo – vaisingumą, vėsumą, troškulio numalšinimą, švarumą, ir t. t.). Tai materijos įprasminimas. Santuokos forma – dvigubas atidavimo priėmimas: kiekvienas sutuoktinis priima dovaną. Tai būtų galima palyginti su sutarties pasirašymu.

Santuokos sakramento malonė padeda sutuoktiniams tobulinti jų meilę, stiprinti jų vienybę gyvenant šeimoje, auginant vaikus.

Klaidingi teiginiai – mitai apie santuoką kaip sakramentą

1.

2.

3.

2. Užduotis. Santuoka augina meilei sparnus

Šiandien dažnai girdime, jog santuoka yra moteris pavergianti institucija.

Susirask internete ir perskaityk E. Laumenskaitės *Ir du taps vienu kūnu* ir sukurk esė *Ką reiškia klausyti vyrų ir mylėti žmonas?* arba *Sutuoktinių meilė kaip baigtinis veiksmas.*

3. Užduotis. Kelias į meilę

Remdamasis tekstais *Pornografija – pusės skyrybų priešastis?* ir *Vita ir Saulius Kuliavai. Skaisti draugystė* ir naudodamasis kelio ženklais sukurk kelią į meilę.

Būtinose nuorodos kelyje: vaikai, domėjimasis kito asmens vertybėmis, santuoka, susižavėjimas, draugystė, lytiniai santykiai, skaistumas. Remdamasis tekstu prie kiekvienos kelio nuorodos parašyk refleksiją kaip tokio kelio ženklo motyvą.

Nuoroda	Ženklas	Refleksija pagal tekstą
	 Stovėjimo ribotą laiką vieta	
	 Tavo pasirinkimas	
	 Vairavimo mokykla	
	 Vienpusio eismo pabaiga	
	 Eismas draudžiamas	
	 Pagrindinis kelias	
	 Tavo ateitis	

1 tekstas

Pornografija – pusės skyrybų priežastis?

Ar tikrai dėl pornografijos išyra 50 proc. visų šeimų? Šeimos santykių ekspertė Jill Manning JAV senatui perskaitė pranešimą apie pornografijos poveikį santuokai ir šeimai. Pasak jos, 56 proc. visų skyrybų buvo būdinga tai, kad vienas partnerių labai dažnai lankėsi pornografinėse svetainėse.

Kitas šaltinis – Amerikos santuokos advokatų akademija – apklausė 350 skyrybų advokatų; du trečdaliai jų teigė, kad internetas turėjo didelės įtakos skyryboms, o besaikis domėjimasis pornografija buvo kaltas dėl daugiau nei pusės skyrybų.

Jei šie skaičiai yra tikslūs, jie kelia didelį susirūpinimą. Pastaryjų 10-ies metų statistika rodo, kad JAV kasmet įvyksta maždaug 1 mln. skyrybų. Jei pusė išsiskyrusių žmonių didžiausiu kaltininku laiko pornografiją, vadinasi, pornografija kasmet išardo 500 tūkst. santuokų.

Tikriausiai pasakysite, kad šios poros turėjo kitų problemų ir kad pornografija buvo simptomas, o ne pagrindinė skyrybų priežastis.

Pornografija negali būti didžiausia kaltininke, nes 20 a. 8-ajame ir 9-ajame dešimtmetyje pornografinės svetainės neegzistavo, bet skyrybų skaičius buvo pasiekęs aukščiausių lygį. Tada pagrindinės skyrybų priežastys buvo seksas, pinigai ir vaikai.

Galbūt ir dabar pagrindinė priežastis yra ne pornografija, o seksualinio intymumo santuokoje trūkumas, moterų šaltumas. O gal moterys yra pernelyg jautrios ir, pajutusios grėsmę, liepia pasirinkti – „arba pornografija, arba aš“. Kitaip tariant, po pornografija tikriausiai slepiasi kitos priežastys.

O jei ta priežastis tikrai yra pornografija? Jei taip, užduokime sau keletą klausimų:

1. Kokią įtaką žmogui daro besaikis domėjimasis pornografija?
2. Kaip į šį pomėgį turėtų reaguoti jo partneris?
3. Ar poros gali išmokti efektyviai spręsti su pornografija susijusias problemas?

Ar galima teigti, kad pornografija žaloja mūsų visuomenę? Juk daugelis žmonių, kurie lankosi suaugusiems skirtose svetainėse, nėra nuo jos priklausomi. Bet likusioji dalis?

Psichologai dažnai susiduria su suaugusiais vyrais, kurie negali nustoti domėjęsi pornografija ir sako, kad dėl šios priklausomybės viską prarado. Jų žmonos ir draugės jaučiasi atstumtos, nepakankamai patrauklios, nemylimos. Tai pavyzdžiai, kuomet pornografija tampa rimta bėda.

2 tekstas

Vita ir Saulius Kuliavai.
Skaisti draugystė

Skaisti draugystė iki santuokos – tema, apie kurią retai kalbama garsiai ir kuri kirba daugybės jaunų žmonių širdyse. Šia tema pasidalyti sutiko Vitos ir Sauliaus Kuliavų šeima, kurie turėjo galimybę Austrijos tarptautiniame teologijos institute studijuoti šeimos teologiją.

Ar tiesa, kad skaistumas plačiau prasme nėra vieną kartą visam laikui prarandamas dalykas? Kokia buvo jūsų istorija?

***Vita.** Skaistumas pirmiausia yra širdies dalykas, viena iš dorybių. O jei tai dorybė, tai ir Dievo dovana, ir malonė, kurią Dievas suteikia tiems, kurie stengiasi gyventi su Juo ir pagal Jo valią. Sakytume, kam čia tas Dievas, apsisprendžiu neturėti lytinių santykių iki santuokos ir esu skaistus. Bet skaistumas nėra vien tik neturėjimas lytinio akto patirties, materialia prasme turimas ar neturimas dalykas. Kaip jau sakiau, skaistumas yra širdies dalykas, tik jis išreiškiamas per kūną, t. y. mūsų elgesį, žvilgsnį, todėl prarastas, su Dievo pagalba, gali būti kaskart atkuriamas.*

Labai sunku ta tema atvirauti, kai patirtis ne tokia, kokia norėtum kad būtų buvusi, bet, tikiuosi, ji bus liudijimas begalinio Dievo gailestingumo ir padėsinimas kitiems, kad niekad nevēlu pradėti iš naujo.

Mes patys vienas kitą sutikome kūniška prasme jau pradėję savo nekaltybę ir tai, aišku, neatitaisomai buvo sužeidę tiek mane, tiek mano vyrą. Pirmoji patirtis yra labai stipri ir labai tvirtai susieja su kitu žmogumi. Nuostabu – ramybė ir džiaugsmas, jei tai įvyksta su tavo sutuoktiniu. Aš visada svajojau, kad atsiduosiu tik savo vyrui, bet tą atsidavimą ir nekaltybės ar skaistumo praradimą būdama paauglė aš supratau tik kaip vadinamąjį „nuėjimą iki galo“.

Būdama arti pilnametystės turėjau pirmą savo „rimtą“ vaikiną ir maniau, kad jau laikas turėti patirties toje lytiškumo srityje, tuo labiau kad mano geriausia draugė tos patirties jau turėjo, o tai buvo tarsi buvimo suaugusiam bruožas. Nors ir buvau tikinti, eidavau į bažnyčią ir žinojau, kad Bažnyčia moko gyventi skaisčiai iki santuokos, nuramindavau savo sąžinę, kad „ne iki galo“, vadinasi, viskas gerai. O iš tikrųjų, ko man niekas tada nepaaiškino ir ką turėjau atrasti pati per savo skaudžią patirtį, yra tai, kad skaistumas prasideda daug anksčiau – nuo žvilgsnio į kitą žmogų; jau čia jis gali būti prarandamas. Kaip sakė Kristus: „Jei vyras geidulingai žvelgia į moterį, jis jau svetimauja su ja savo širdyje“ (plg. Mt 5, 28). Taip, viskas prasideda nuo žvilgsnio, ir tu atsiduri tokioje situacijoje, kai palaipsniui viskas ir nueina „iki galo“. Kitaip atsirastų įtampa tarp to, ką sakai ar galvoji, ir to, ką darai.

Žvilgsnis yra kūno kalba ir jei, pavyzdžiui, juo sakau, kad gundau tave, tai kitas žingsnis, kad tai įrodyčiau, yra leidimas save liesti, ir viskas juda tolyn. Norėjau pažiūrėti, kaip viskas atrodo iš arčiau, ir per metus draugystės nuėjau per arti. Pati paspendžiau sau spąstus, į kuriuos ir įkliuvau.

Iš pat pradžių mačiau daugybę to žmogaus dalykų, kurie man nepatiko, bet dėl intymumo emocijos ir aistra neleido suprasti, kad apie rimtą ateitį su tuo žmogumi aš negaliu galvoti. Paskendau iliuzijoje, kad jis pasikeis, kad aš jį pakeisiu.

Jeigu ne tikėjimas, troškimas būti Dievo vaiku ir žinojimas, kad Jis moko kitaip, galbūt nebūčiau supratusi, kodėl sąžinė šaukė, jog kažkas ne taip; turbūt būčiau užslopinusi tą balsą teisindamasi, kad taip, matyt, turi būti, nes visi mano pažįstami, draugai taip gyvena.

Vienintelis Kristus yra tas, kuris duoda naują šansą, galimybę pradėti iš naujo. Per Sutaikinimo sakramentą Jis atleido, ir per tai aš atleidau sau. Sutariau su savo vaikinui, kad nebebus lytinių santykių, jis sutiko, bet nematė to prasmės. Tada kilo kitas konfliktas – tarp mano svajonės atsiduoti savo vyrui ir to, kad aš jau tai padariau su tuo vaikinui. Rimtai mąščiau, kad mums reikia susituokti ir tada svajonė bus išsipildžiusi. Kaip viskas apsiverčia aukštyn kojom...

Norėjau ištekėti už to žmogaus ne dėl to, kad myliu ir noriu su juo nugyventi visą gyvenimą, kartu auginti, auklėti vaikus, bet kad išsipildytų taip stipriai manyje buvęs troškimas.

Tik tas nustojimas būti lytiškai artimiems, atstumas (buvau išvykusi kuriam laikui) ir malda man padėjo atsitraukti ir blaiviai pamatyti savo vaikiną. Aš suvokiau, kad esminės mūsų vertybės visiškai skiriasi. Kurį laiką dar draskiausi svajodama, kad jis pasikeis, kad atras Dievą, bet taip nebuvo. Laikui bėgant suvokiau, kad būtų tragedija, jei už jo ištekėčiau, jei jis būtų mano vaikų tėvas ir, pasitikėdama Dievu, su dideliu širdies skausmu nutraukiau tuos santykius, nors vyliausi, kad gal dar vieną dieną... Meldžiausi už jį.

Laikui bėgant didelė našta traukėsi, vėl pasijutau tikrai laisva. Lėkėm visur, dalyvavom visur su pranciškoniškuoju jaunimėliu ir vieną dieną Saulius iš to paties jaunimėlio pakvietė kartu valgyti ledų.

Stebuklas man buvo girdėti, kad per patį pirmą mūsų susitikimą dviese jis paklausė, ar galėtų tikėtis kitokio ryšio nei draugai, nes jis mane mato kaip savo būsimą žmoną ir nori dar labiau mane pažinti. Užsimakalavusi savo meilės kančiose, aš nemačiau ir nepastebėjau, kad vyras, koku svajojau tapsiantį aną mano vaikiną, yra šalia, ir jisai realus. Ir vis dėlto kurį laiką negalėjau taip lengvai to priimti.

Saulius. *Kaip atėjau iki to, kad galėjau taip Vitai pasakyti? Tik dėl savo skaudžios patirties. Visų pirma per draugystę prieš tai, kai irgi buvo puolama į intymumą nepažinus žmogaus iš vidaus ir skiriantis esminėms vertybėms, požiūriui į Dievą, šeimą, gyvybę. Nebuvo išlaikytas blaivumas nepulti į artimus santykius.*

Dabar atsigręžęs galvoju, kodėl taip elgiausi, bet suprantu, kad lytiškumo klausimais neturėjau jokios formacijos nei iš tėvų, nei Bažnyčios mokymo. Aišku, buvo girdėta Bažnyčios pozicija apie ikivedybinį skaistumą, bet neturėjau paaiškinimo, kodėl. Nors augau katalikiškoje šeimoje ir vaikščiodavau sekmadieniais į bažnyčią, bet, užsimezgas draugystei su mergina, neturėjau išsiugdęs jokio moralinio stuburo, nežinojau, kaip sutaurinti pradėtą draugystę, valdyti atsiradusių didelę aistrą.

Nebuvo suvokimo, kokia tai galinga ugnis, kad netinkamai ją naudojant galima stipriai nudeginti save ir kitą pusę. Juk ši egzistencinė galia skirta žmonijos išlikimui ir tik naudojama brandžių asmenų įsipareigojimu apsaugotuose santykiuose ji nuostabiai išsiskleidžia ir stiprina šeimyninį poros gyvenimą bei dovanoja naują gyvybę.

Tada neturėjau to supratimo. Todėl aistrai paėmus viršų greitai buvo nueita iki intymių santykių. Tik kažkodėl laimės ar geresnės draugystės kokybės tai tikrai neatnešė. Tik atsiradusi santykiuose didžiulė įtampa, kurią standartiškai bandyta spręsti irgi intymumu, vedė į aklavietę. Be viso to, dar nusidriekia kontraceptinis šleifas, kai iškyla klausimas dėl naujos gyvybės. Po to klausiau savęs, ar jau esu pasirengęs priimti atsakomybę už naują gyvybę, o išvis, ar aš tą žmogų pažįstu, juk mes taip ir į santuoką galime įslysti, ar įsivaizduoju, kad su šiuo žmogumi galėčiau praleisti visą likusį gyvenimą, ir ji būtų mano vaikų motina, ir apskritai, koks jos požiūris į gyvybę ir koks mano paties. Kiek daug svarbių klausimų, į kuriuos atsakymų neturėjau.

Kaip minėjau, intymumas tarpusavio santykių nepagerino, bet atsirado pajutimas širdyje, kad gyvenu nuodėmingai. Pirmą kartą taip realiai pajutau praradęs malonės būseną ir atsiskyręs nuo Dievo.

Tas suvokimas, kad intymūs santykiai nepadedą tarpusavio draugystei, ir gyvenimas atsiskyrus nuo Dievo privertė priimti konkrečius veiksmus, visų pirma – atrasti jėgų atsispirti intymiems santykiams ir tiek paklausti savęs, ko aš pats noriu iš gyvenimo, kokią šeimą įsivaizduoju, tiek išsiaiškinti šiuos pamatinius klausimus su antrąja puse. Per Sutaikinimo sakramentą įvyko ir mano „atsivertimas“, troškimas gyventi pagal Jėzų, nebesinorėjo daugiau elgtis nuodėmingai, norėjosi būti laisvam ir būti sąžiningam su savimi.

Liūdniausia, kad toliau bendraujant su kita puse ir bandant kalbėti apie mano minėtus esminius klausimus dėl šeimos, vaikų, tikėjimo buvo susivokta, kad mes daugeliu klausimų mąstome skirtingai ir kad tas tarpusavio bendrumas iš esmės buvo kuriamas aistra. Supratau, kad taip toli nenuesisim. Visaverčiams santykiams juk reikia daugiau nei aistros, ypač jei su tuo žmogumi planuoji tuoktis ir nugyventi likusį gyvenimą kartu, auklėti ir auginti vaikus. Tad bandant atsakyti į šiuos klausimus teko pripažinti, jog mums nepakeliui.

Skaudžiausia tai, kad su tuo žmogumi jau kalbėjai pačia intymiausia kalba, kurią galbūt galvojai, svajojai skirti tik tai vienintelei. Kalbėjimas intymiausia kalba nepraeina be pasekmių.

Taip paprastai to gyvenimo lapo neužversi ir kaip niekur nieko negyvensi toliau. Taip, jei esi atviras, supranti, jog ir sau pačiam, ir kitam žmogui suteiki daug skausmo. Ir supranti, kad to skausmo būtų nebuvę, jei būtum turėjęs suvokimą, kad negalima pasiduoti vien tik aklai aistrai, kad pažinti žmogų, jo vidų, požiūrį į gyvenimą, pamatines vertybes galima ir be puolimo į fizinį intymumą. Ir išsiskyrimas galimas visai kitoks, jei matai, jog judviem nepakeliui. Jis, aišku, gali būti žmogiškai skaudus, nes su tuo žmogumi siejo šilti jausmai, bet, manau, jis niekada nebūtų toks skaudus, koks yra kalbėjus su tuo žmogumi pačia intymiausia kalba.

Bažnyčia užtat ir ragina nepatirti to savo kailiu, nes žino, kad tai labai žaloja patį asmenį. Kartojosi, bet pažinti žmogaus vidų, jo dvasinę pusę, pažinti, ar galėsi kartu auginti vaikus, norėsi su juo būti gyvenime po sunkių darbų, ar atitinka požiūriai, ar susišnekėsi dėl esminių dalykų, yra svarbiausia. Tai atpažinti seksualinis artumas trukdo. Dėl to aš Vitai ir sakiau per pirmuosius susitikimus, kad noriu skaisčios draugystės, kad po metų paaiškės daugiau, kaip mes sutariame kaip pora, draugaudami skaisčiai, pažinsime vienas kitą iš šalies. Manau, kad užtektų dvejų metų nuspręsti, ar rinktis santuoką, ar draugiškai pasitraukti į skirtingas puses.

Ir mano žmona, aišku, gerai suprato, ko aš noriu, nes pati turėjo skaudžios patirties. Ji žinojo, kad aš jai atitenku tartum panešiotas, sužeistas. Jaunuoliai, turėję vieną, antrą, trečią ryšį, sukūrę šeimą patiria didelių išbandymų. Ačiū Dievui, su malda, su vienas kito supratimu ir priėmimu mes galime atrasti skaistumą iš naujo, meilė ir vyro bei žmonos santykis leidžia kartu augti.

Vita. *Nuostabiausia buvo tai, kad Saulių aš jau pažinojau, ir pažinau jį būdama bendruomenėje tarp kitų žmonių, mačiau, kaip jis bendrauja su jais, su savo sese, mane ypač žavėjo jo bruožas pastebėti nepastebėtą, susigūžusį. Žiūrėk, Saulius jį jau kalbina, randa kuo jį pagirti, padrąsinti. Aš nė nesusimąščiau apie jį kaip apie daugiau nei draugą, tikėjimo brolių, bet jis lyg ir nerodė man kažkokio išskirtinio dėmesio, tuo, matyt, ir skiriasi skaistus žvilgsnis ir tas geidulingas, kuris savinasi.*

Atsimenu, džiaugiausi prasidėjus mūsų draugystei, bet ir galvojau, kaip čia bus su tuo lytiškumu, nes nebuvo greta kitų pavyzdžių, ką reiškia skaisčiai draugauti. O čia Saulius per vieną iš pirmų susitikimų padovanojo knygą J. Harris „Atsisveikinimo bučinys pasimatymui“ ir prašė pasakyti, ką galvoju. Ten radikaliai kalbama apie draugystę, kai net pirmas bučinys paliekamas santuokos dienai.

Aš sienomis lipau iš džiaugsmo, skaičiau iki paryčių. Taip džiaugiausi, tokia našta nukrito, kad ir Saulius nori taip draugauti! Iki tol atrodė, kad vėl reikės stoti į kovą, kažkaip nubrėžti ribas, saugoti save, o pasirodo, tas žmogus dar saugojo ir mane pačią nuo mano pačios žaizdų ir silpnumo akimirky.

Prasidėjo ta nepaprasta draugystė. Neišlaikėme mes to pirmo bučinio santuokai ir buvo akimirky, kai krypdavome ne į tą pusę, bet, padedant maldai, dėl baimės vėl skaudžiai paslysti ir noro, kad dabar būtų, kaip Viešpats nori, atsirasdavo toks nepaaiškinamas jautrumas tam, kas neskaistu. Savo kailiu patyrėme ir įsitikinome, kad skaistumas yra Dievo malonė ir tyros širdies be Dievo pagalbos negali būti.

Taip draugaudami atradome, kuo skiriamės mes, kaip vyras ir moteris, kaip galime vienas kitam padėti. Pavyzdžiui, aš labai aiškiai pastebėjau, kaip mano apsirengimas padeda ar trukdo Sauliui žvelgti į mane skaisčiai. Išmokom atpažinti ir nesudaryti situacijų, kai ypač sunku susilaikyti, pavyzdžiui, kad ir filmo žiūrėjimas dviese sugulus ant lovos ir pan. Iš tiesų tos pastangos padėti vienas kitam padėjo mums geriau pažinti vienas kitą, pamatyti, kaip mes mokame kartu įveikti sunkumus. Tai brandino, augino mus meilėje ir rengė dideliems dalykams, kurie laukia šeimoje.

Ką santykiams šeimoje suteikė tai, kad iki santuokos draugavote skaisčiai?

Vita. Į tą klausimą galėčiau atsakyti ir iš kitos pusės, t. y. kokių sunkumų turėjome, nes nors iki santuokos stengėmės draugauti skaisčiai, bet prieš sutikdami vienas kitą jau buvome patyrę intymių santykių su kitais.

Lytiškumas yra Dievo dovana, aukščiausia forma išreiškiant amžiną ir visišką savęs dovanojimą kitam, kaip tai tegali padaryti vyras ir žmona. Nemeluodami ir nežalodami savęs ir kito tai galime padaryti tik užmegzdami santykius su vienu vieninteliu žmogumi. Tik tada lytinis aktas yra tiesa, nes jis yra kūno kalba, išsakanti savęs dovanojimą kitam daug stipriau, nei tai galima padaryti žodžiu; o juk net ir meilūs žodžiai, pažadai, ypatingas atviravimas ir pan. nėra tai, ką galėtume švaistyti į kairę ir į dešinę, – negali to paties lyg niekur nieko kalbėti nuoširdžiai, tiesiai ir vienam, ir kitam.

Per savo patirtį aš labai gerai suvokiau vieno žmogaus gerą mintį, kad skaistumas iki santuokos yra ištikimybė savo sutuoktiniui, net jeigu jo dar nepažįsti, nežinai, kas jis toks ir ar išvis jis bus. Iš tikrųjų, kai jau esi šeimoje ir artimiausią, intymiausią akimirką tau išskyla prisiminimų apie kitą, tada išryškėja ta neištikimybė, nes čia ir dabar mintyse esi ne tik su savo sutuoktiniu, bet ir su kitu žmogumi. Labai paprasta – panaši situacija sužadina prisiminimų, asociacijų, tokia jau mūsų psichika. Automatiškai jautiesi nevertas, kaltas, paprasčiausiai liūdna, kad nesi laisvas nuoširdžiai, tyrai, iki galo džiaugtis vienas kitu, nebesijauti ypatingas.

Ačiū tik Dievui už gydančius sakramentus: išpažintį, Eucharistiją, už Jo gydantį artumą maldoje, pagalbą per dvasinius pokalbius, kad pamažu atsitiesėm ir priėmėm galimybę bandyti dar kartą kitaip, todėl galime matyti ir to vaisius, kad išsaugojome save santuokai siejami draugystės.

Draugavimas skaisčiai iki santuokos padėjo labiau pažinti ir pasirinkti vienas kitą ne tik širdimi, bet ir protu. O dėl lytiškumo, kad ir kaip būtų paradoksalu, tai buvo ir ruošimasis gyventi santuokoje, kurioje neišvengiamai yra nemažai laikotarpį, kada reikia gyventi skaisčiai, ir tai susiję su vaikų gimimu.

Tam tikrais laikotarpiais, kai reikia susilaikyti (čia turėtume kalbėti apie visą natūralaus šeimos planavimo prasmę ir grožį), tu jau turi patirties ir esi stipresnis, gali naudoti tuos pačius „metodus“, kuriuos naudojai iki santuokos, nes miegant vienoje lovoje susilaikyti daug sunkiau, nei dar negyvenant kartu, ir tai gali kelti nemažą įtampą bei konfliktų.

Dažnai tuomet gali kilti ir neištikimybės pagunda. Man nei tokios minties, nei pavydo dėl Sauliaus niekada nebuvo ir nėra, nes juk dvejus metus skaisčiai draugavome, ir jis ištvėrė, ir kai reikia dabar susilaikyti, man ramu, žinau, kad jis gali.

Kita vertus, palikdami lytiškumą santuokai, mes gavome neįkainojamą dovaną pirmuoju mūsų lytiniu aktu galutinai užtvirtinti tai, ką prisiekėme prie altoriaus tardami imu tave savo vyru ar žmona, save tau atiduodu, dovanoju iki gyvenimo galo. Mūsų santuokinis lytinis aktas tapo išraiška tos meilės, kurios vedami mes visam gyvenimui pasirinkome vienas kitą.

Nuo pat pradžių ir toliau kiekvienas aktas yra tos priesaikos atnaujinimas ir galima naujos gyvybės pradžia, vieta, kur susitinka Dievas ir žmogus, kur žmogus ypatingu būdu gali atpažinti savo panašumą į Dievą. Popiežius Jonas Paulius II, kalbėdamas apie kūno teologiją, teigia, kad per lytinį aktą pora yra tarsi Švenčiausiosios Trejybės ikona, vienas kitam dovanojančių asmenų bendrystė, meilė, iš kurios gimsta naujas asmuo. Nuostabu, kad po tuo, kas atrodo kūniška, dvasinėje plotmėje slypi tokia gelmė. Tai būdas šventėti, save visiškai atiduodant kitam. Galbūt čia taip truputį mistiškai skamba, bet kas tuo gyvena ir tiki, gali pajusti, jog santuokinis aktas yra daug daugiau negu tik kūniškas malonumas.

Atsigręždama atgal aš matau ir tikiu, kad susilaikymas iki santuokos mus augino ir brandino tiek asmeniškai, tiek santykiyje su Dievu ir meilėje vienas kitam, todėl ir dabartiniai mūsų santykiai yra tiek džiaugsmo teikiantys mums ir mūsų vaikams. kažkas yra kitaip, o pasakyti, kas – nelengva, lengviau turbūt pajusti.

Jūs studijavote šeimos teologiją Austrijoje, Tarptautiniame teologijos Institute, ir turite nemažai patirties. 5 argumentai jaunam žmogui „už“ skaisčių draugystę iki santuokos. Kokie jie? O gal išvardysite ir daugiau...

Tai matyti iš mūsų dalijimosi savo patirtimi, t. y.:

- 1. Laisvė rinktis ir pažinti kitą žmogų. Skaisti draugystė leidžia blaiviau matyti kitą žmogų ir, jei pamatoma, kad santuoka su juo negalima, išsiskyrimas nėra toks žalojantis ir draskantis širdį; ta graži draugystė gali tęstis toliau.*
- 2. Džiaugsmas atsiduoti tam vieninteliam žmogui, ko mes visi giliai širdyje trokštame. Džiaugsmas pajusti ypatingą santykį su tuo vieninteliu.*
- 3. Ištikimybė savo sutuoktiniui.*
- 4. Neužkietinta širdis. Dalijant save vis naujiems santykiams kas kartą vis labiau užgniaujama širdis. Negali savęs nuolat dovanoti kitam, nes automatiškai saugosiesi to skausmo, kai save atiduodi, o santykiai nutrūksta. Taip kas kartą vis mažiau mylima.*
- 5. Savęs dovanojimas. Santuokoje vyras ir žmona save visiškai dovanoja vienas kitam, o tu gali dovanoti tik tai, ką turi. Kai tave valdo aistra ir elgiesi pagal ją, koks čia savęs dovanojimas. Kai susivaldai, turi susiimti ir esi situacijos šeimininkas, tada savo laisva valia gali dovanoti save kitam.*
- 6. Dievo valios vykdymas. Dievas kviečia būti skaisčiam, o tai, ko Dievas moko, visada yra žmogui naudinga, net jei mes ne iki galo tai suprantame.*

7. Saugumas, orumas, ramybė, džiaugsmas, išmintis.
8. Asmenybės augimas ir brandumas.

Ar skaistumas iš tiesų aktualus tik merginoms?

Saulius. Iš mano minčių aišku, kad mums, vaikinams, skaistumas yra lygiai taip pat svarbus. Tik mes apie tai mažai kalbame. Abiem tai yra be galo svarbu ir, mano nuomone, vienintelis būdas išlaikyti skaisčių draugystę įmanomas tik tada, jei abi pusės sutars tuo klausimu, palaikys vienas kitą ir, žinoma, labai svarbu, kad jie klaustų ir gilintųsi, kokia tos skaisčios draugystės prasmė. O atsakymus duoda Katalikų bažnyčios mokymas, Jonas Paulius II ypač išsamiai tai aiškina kalbėdamas apie kūno teologiją.

Teko girdėti, kad Amerikoje veikia apie šeši šimtai judėjimų, palaikančių skaistumo iki santuokos idėją. Jauniems žmonėms reikia girdėti, žinoti, matyti, kad yra bendraminčių, jie turi išgirsti Bažnyčios mokymą, tą alternatyvą, kai aplink save mato, kad skaistumas tikrai nėra vertinamas, atvirkščiai, pavirtęs pasityčiojimo objektu.

Tad šiuo pasidalijimu mes irgi siekiame paraginti dvasininkus kalbėti apie skaistumo svarbą. Jaunimui, kuris renkasi parapijose, būtina kelti šiuos klausimus susitikimuose. Norime pasakyti visiems, kurie darbuojasi šioje srityje (džiugu, kad Lietuvoje jau kuriami kūno teologijos klubai jaunimui), kad jūsų darbas – labai reikalingas.

Kalbino Monika Midverytė. Žurnalas „Po Bernardinų skliautais“, Nr. 3, 2010-07-26